

Chicago (including Western suburbs) newsletter

I wanne be elected!

De verkiezing van een nieuwe president in de Verenigde Staten van Amerika is niet alleen hier maar in de hele wereld een belangrijke gebeurtenis. Jullie zullen in de lage landen aan de Noordzee vast ook wel iets meekrijgen van de verkiezingskoorts alhier. Maar als je er middenin zit is het toch veel erger. En anders.

Koorts opwekken

Verkiezingskoorts is een ziekte die Amerikanen helemaal niet eigen is, in tegenstelling tot wat je misschien denkt, maar door de media en het duopolie van Democraten en Republikeinen wordt aangewakkerd, om niet te zeggen gezaaid. Nu zijn ze hier al snel enthousiast te krijgen, dus dat ze er voor de verkiezingen zoveel moeite voor moeten doen geeft te denken. En met opkomst percentages die onder een derde van de stemgerechtigden kunnen liggen, zegt dat heel wat over hoe het gesteld is met het bolwerk van vrijheid en democratie. Maar laten we niet te negatief van start gaan.

Toen we vorig jaar maar net in het land waren merkten we al meteen dat kosten nog moeite werd gespaard om de electorale temperatuur aan te wakkeren. De voorverkiezingen lagen toen nog een paar maanden in het verschiet, maar de kandidaten, toen nog een compleet peloton, waren niet uit de geschreven en de uitgezonden pers te branden. Elke dag kwam je ergens in de pers wel een van de kandidaten tegen. Niet allemaal tegelijk maar toch altijd minstens een, met een *proposal*, een *poll*, een *debate*, of gewoon met 'n *smear*, 'n verhaal over de tegenstander om 'm onderuit te halen, of een goed uitgekiende *soundbite*. Het enthousiasme van de kiezers werd daar niet echt door vergroot, er doen maar weinig mensen echt mee aan de voorverkiezingen, maar als je het media circus er om heen mag geloven is het de belangrijkste gebeurtenis op aarde.

En sindsdien is het niet meer anders geweest. Op de voorpagina van de krant, in de katernen, in de gekleurde bijlagen, en ook de roddelpers draait haar deuntje mee. Waar je ook kijkt, voortuinen, achtertuinen, TV reclames en radio boodschappen, nieuwsbulletins, opinie programma's, *stand-up* comedy shows, de stijve en de domme en hun maatjes zijn alomtegenwoordig. Alles wordt uitgebreid en verlucht met lichtbeelden verhaald. Of het nu om een lokale voorverkiezing tussen drie republikeinen voor de post van *attorney general* in Illinois gaat, of een *fundraiser* van Bush in *Cantigny* park, twee straten verder de hoek om.

En alles perfect georganiseerd en geregisseerd. Ik weet niet of de debatten in Nederland buiten het circuit van *America watchers* bekeken worden, hier heeft het grote publiek in ieder geval voor *Who wants to be a millionaire* en *comedy hour* (*Friends*, *Drew Carey*, *Frasier*) gekozen.

Maar ik moest er natuurlijk naar kijken. En wat ik zie is twee heren die heel veel geoefend hebben en allebei, niet alleen Gore, als een gerobotiseerde mens praten. Zou het dan toch waar zijn dat Gore jaren geleden is overleden en de Russen een robot in zijn plaats naar Amerika hebben gestuurd? Met enige regelmaat zie ik in Chicago in de buurt van het station een oudere man met billboards voor en achter lopen die deze bewering met tekst en foto's op buik en rug uiteenzet, door monotoon gewauwel via een megafoon ondersteund. Pathetisch, maar amusant. En hij doet er niemand kwaad mee.

Omdat een mens dus niet met debatteren alleen verkozen kan worden, blinken de kandidaten uit in het bezoeken afleggen aan de grote talkshows, de moraal politie voor de gewone man en

vrouw. Ik bedoel dan natuurlijk Ophra, David Letterman, en Jay Leno. Je hebt er nog meer, zeker aan de rechterkant van het politieke spectrum, en ik heb het een keer een uur volgehouden om naar de daar gedebiteerde onzin te luisteren, maar de bovenvernoemde drie eenheid vormt de opiniemakers elite naar ik begrijp.

Gore was er het eerst bij, bij Ophra, en het was heel gezellig. Het ging gelukkig niet over politiek, maar over de familie en dat ze zo te lijden hebben van de politieke verplichtingen, maar dat is toch voor het algemene goed dus daar kun je niks op tegen hebben, en door liefde en aandacht kwam het toch nog goed. Daarna waren allebei de kandidaten op hetzelfde uur bij de twee grote *late nite talkshows* te zien en maakten ze erg veel grapjes, vooral over zichzelf, en daarna mocht George W bij O op bezoek, en daarna na de onderlinge debatten en nu niet tegelijk, maar in omgekeerde aanwezigheid gingen de kandidaten weer bij Jay en David op bezoek. Nader en Buchanen schuimbekkend van onbegrip over deze oneerlijkheid langs de kant schreeuwend, maar niemand van de media die notie neemt van de oppositie.

De professionaliteit van de voorstelling (*performance*) is adembenemend! De grapjes rollen er spontaan uit, er is altijd een kwinkslag terug na een pesterijtje van de *host*, allebei maken ze grapjes over zichzelf, en de *Secret Service* wordt ook op de hak genomen. Welke vraag er ook wordt gesteld, ook spontane uit het publiek, ze worden altijd op de juiste vrolijke toon beantwoord. Nu weet ik uit eigen ervaring dat Amerikanen goed kunnen babbelen, maar dit is overdreven. Dat moet doorgestoken kaart zijn!

In het begin van de campagne liep het nog niet zo allemaal op rolletjes. Toen Leno tijdens de voorverkiezingen onbekende personen op de kandidaten afstuurde hadden die moeite met door het cordon heendringen. Ook was er wel eens een flinke verspreking. Maar de heren hebben snel bijgeleerd. Dat moet hier ook wel, want politiek gaat over personen, niet over ideeën en beleid. Hoe je overkomt is veel belangrijker dan wat je wil en kunt. Zoals *Leno* recent opmerkte “wij zijn de enige volwassen democratie waar we tegen de slimmerik die over beleid (issues) praat stemmen, en voor de domkop die vriendelijk overkomt.”

Gisteren heb ik trouwens een mooi staaltje van opzweepen live mee mogen maken. Niet dat ik Gore zelf heb kunnen zien; daar was de massa kantoormensen die met mij mee kwam om naar de vice president te kijken te groot voor. Maar we konden wel genieten van Stevie Wonder, die er een hele show van maakte voor de vice-president zijn opwachting maakte. Schitterende performance! Goede timing, leuke grapjes, en hartverwarmende en aansprekende slogans. Een rollende introductie van de burgemeester. En een paar andere *runners* mochten ook hopen dat het leidende licht van de *VP* en de *mayor* hun vooruit kan helpen in de electorale wedloop.

Enkele uren later bezocht Bush mijn thuis *county*, duPage. Twee vliegen op een dag dus! Illinois is namelijk een *battleground state*, dus waar beide kandidaten nog een kans hebben. He verkeer was tot lang na de avondspits nog diep onder de indruk van de getoonde belangstelling.

Het systeem

Het Amerikaanse politieke systeem is heel gek. Er zijn tientallen politiek partijen die soms ook een flinke aanhang hebben, maar in de praktijk gaat het maar om twee clubs. Die twee clubs zijn onderling vrijwel inwisselbaar, maar hebben een stabiele aanhang en vertakkingen in de hele maatschappij. Maar die grote politieke partijen, de *GOP* en de *Dems*, gesymboliseerd door een ezel en een olifant, zijn vooral ook heel erg lokaal georganiseerd. Landelijke organisaties worden alleen voor de grote verkiezingen in het leven geroepen. Desondanks is de affiniteit met de eigen partij niet erg groot. Behalve in Chicago, waar de democratische partij al sinds de jaren twintig een absolute macht uitoefent en een paar andere streken met vergelijkbare eenvormigheid. Nog niet zolang als het CDA het voor het zeggen

had in Nederland, maar ze komen er wel. Maar overstappen van de ene naar de andere partij komt veel voor, niet alleen van leden maar ook van al gekozen volksvertegenwoordigers of beambten.

Je ziet dan ook nergens partij posters hangen. Wel naambordjes in de tuin. Rood-wit-blauwe bordjes, waarbij vooral het blauw met sterrenachtergrond domineert. Het is niet eenvoudig te zien van welke partij de geadverteerde meneer of mevrouw is. Bij ons in de buurt overheersen de Bush-Cheney bordjes, maar ook Gore-Lieberman komt geregeld voor. En zelfs nog een de lokale combattanten, Hyde en Christensen, worden gememoreerd. Tijdens de voorverkiezingen was er meer enthousiasme. Toen was de buurt bedekt door een woud van borden. De dag na de verkiezingen worden de bordjes netjes opgeruimd. Soms al eerder, door politieke tegenstanders dan wel. Dat wordt dan een grote rel, want zulke dingen doe je niet!

Als het niet om de partij en het programma gaat, waarover dan wel? Over mensen natuurlijk. Het navrante individualisme heeft in de politiek vorm gekregen door een politiek proces waarin personen, en met name hoe ze overkomen op TV en in publieke, niet politieke assemblages, belangrijker is geworden dan wat de heren en dames in de politieke arena nou eigenlijk concreet uitvoeren. Volgens mij is de eindeloze manipulatie de belangrijkste reden. Politici en hun PR staf, daarvan hebben ze er ongeveer tien keer meer van dan *policy staff*, maken van elk inhoudelijk debat een lachertje. Er wordt alleen gedebatteerd om te scoren, wat in bijna alle gevallen ontaard in het proberen de tegenstander onderuit te halen. Alleen de allergewiekste debaters blijven in zo'n klimaat overeind. Want de realiteit van elke dag is dat politiek niet wordt gemaakt door wat de mensen vinden, maar door lobby groepen. Van Gore hoef je geen onderwijsvernieuwing te verwachten want hij is voor het politieke loopwerk, het huis voor huis aflopen, het bellen, het folders verspreiden, het op de stations mensen warm maken voor de kandidaat, afhankelijk van de vakbonden, en dan vooral de *teachers union*. En Bush gaat het vuurwapenbezit echt niet aanpakken. Een van de directeuren van de NRA pochte voor een microfoon die toevallig open stond, gebeurt republikeinen wel vaker, dat met Bush in het witte huis de wapenlobby een eigen man in de *oval office* had. U weet wel, dat kantoor van Bill en Monica en die sigaar...

Op de TV gaat het modder gooien eindeloos door. *Hate adds* zoals ze worden genoemd worden altijd afgestemd op kwesties die in een bepaalde staat of streek spelen. TV is een lokaal medium, niet waar. En als kandidaten om hun mening wordt gevraagd komt het er vooral op neer af te geven op de tegenstander. Een tijdje zijn ze inhoudelijk bezig geweest. Partijbonzen kregen er het natte zweet van in de handen. Maar na de conventies was alles weer bij het oude. Vooral op het lokale niveau, waar lokale kranten en TV stations zich uitermate lenen voor *mud slinging* is niet te volgen waar de verkiezingen nou eigenlijk om gaan. Voor politiek commentaar en analyse op niveau hebben ze geen tijd, dus dat wordt slogans en goed herhaalbare uitspraken en mooie momenten. Die kus van de Gore's tijdens de conventie komt me onderhand wel gigantisch de strot uit, zo vaak hebben we dat gelekker onderhand voorgeschoteld gekregen.

Het politieke leven richt zich volledig op het campagne voeren op zich. Als de verkiezingen zijn geweest is de buit verdeeld en is politiek voor de media alleen interessant als er sprake is van corruptie of grootschalige incompetentie. Beide, maar vooral het eerste, komen ruimschoots voor. Maar als de verhoudingen eenmaal vast liggen is er weinig ruimte voor beleidsvorming want of de republikeinen zijn de baas, of de democraten, of ze zijn in een evenwicht omdat verschillende niveaus van overheid met elkaar moeten samenwerken. Dat laatste is heel vaak het geval, zoals hier in Illinois, vooral vanwege het in de constitutie ingebakken systeem van *checks and balances*.

Okay tijd voor een filmpje. Het systeem van *tripartiete* waar we allemaal op school over onderwezen zijn, is door de *founding fathers* stevig in de grondwet ingebakken. Niet alleen op het niveau van federale en staats overheden (uitvoerende macht = president of gouverneur, wetgevende macht = volksvertegenwoordiging, en rechtsprekende macht = hooggerechtshof), maar ook tussen overheden onderling. De uitgaven van de een worden altijd gecontroleerd of beïnvloed door een ander. Als een *city* en een *county* bekvechten over de landschappelijk inrichting, kan de *state* kan daarin interveniëren, al dan niet met federaal geld. In de meeste wetten worden een soort van feedback mechanismen ingebouwd, bijvoorbeeld de *county* krijgt federale fondsen voor onderhoud van lokale *forest preserves* als ze het budget voor onderwijs de komende twee jaar met 3% per jaar verhogen. En dat wordt gecontroleerd! Volkstammen advocaten verdienen hun brood met het uitvlooien van disputen tussen overheden over dit soort zaken.

Ondanks dat het politieke bestaan om campagne voeren draait, zijn partij organisaties wel belangrijk. Die blijven tussen de verkiezingen namelijk bestaan, en de partij kantoren vormen dan een soort van lobby en banen bureau. Gouverneur Ryan van Illinois bleek nadat hij zijn ambt had aanvaard ruim 100 campagne medewerkers via de partij te hebben aangenomen, en nog steeds is het bestuur een soort van duiventil.

Overigens mag je niet zomaar stemmen. Je moet ingeschreven staan als kiezer. Als je verhuisd moet je die inschrijving vernieuwen, anders doe je niet mee. Dat wordt nog wel eens vergeten. En aan inschrijving zijn voorwaarden verbonden, die niet altijd even eerlijk zijn. Tot voor kort moest je in sommige staten opgeven of je Republikein of Democraat was. Nu is het overal geaccepteerd dat je ook Onafhankelijk kunt zijn. Maar meer keuzes dan deze drie zijn er meestal niet. En in het verleden werden minderheden buiten het politieke systeem gehouden door bijvoorbeeld een leesvaardigheidstest verplicht te stellen. Niet iedereen kreeg dezelfde test. Vooral in de zuidelijke staten werd zo een meerderheid van de bevolking buiten het electorale proces gehouden. Een grafiek in de laatste Economist toont opkomstpercentages in de zuidelijke staten in de periode tussen 1900 en 1950 van minder dan 30%. Tussen 1840 en 1900 lag het landelijke percentage constant tussen 70 en 80 procent. In de laatste presidentsverkiezingen was de opkomst 47.2%, en tijdens daarop volgende *mid-term* verkiezingen klapte zelfs dat lage percentage in mekaar tot 36.7%. Ongeveer op het peil van de verkiezingen voor het Europese parlement. Toeval?

Andere redenen om niet te willen stemmen zijn *poll taxes*, sommige staten of *counties* heffen een belasting aan alleen geregistreerde kiezers, en *jury-duty*, de verplichting om één keer per jaar beschikbaar te zijn om opgeroepen te worden voor jury dienst. Ik ben nog geen collega tegengekomen die hier naar uit ziet, ondanks dat de bank het salaris gewoon doorbetaald. Als de baas het loon niet doorbetaald kan een lange rechtzaak een behoorlijke financiële aderlating zijn, want de vergoeding is paar een paar dollar per dag.

De partijen kiezen hun kandidaten voor het hoogste ambt in voorverkiezingen, het duurste, minst spannende, en waarschijnlijk meest overbodige circus in de wereld. Ze draaien erom dat de kiezers de uitdager van ieder van de grote partijen aanwijzen. De andere partijen mogen meedoen, niet in alle staten overigens, maar spelen totaal geen rol.

Maar voorverkiezingen worden op alle bestuur niveaus worden gehouden. Zo worden tegelijk met de presidentskandidaats voorverkiezingen, ook lokale voorverkiezingen gehouden. Met soms wel zeven kandidaten per functie per partij.

Nog een laatste opmerking. De presidentsverkiezingen zijn indirect. Je kiest kiesmannen, en met 50% + 1 van de stemmen in een staat heb je alle kiesmannen van deze staat. In theorie kan dus de persoon met minder dan de helft van de totaal stemmen winnen. Is nog nooit gebeurt, maar het scheelde soms maar weinig.

Een zakcentje

De sommen geld die door de politieke hakmolens heengaan zijn adembenemend. En niet alleen nationaal, alhoewel de twee presidentskandidaten de grootste geldverspillers zijn. In de lokale verkiezingen gaat het er ook keihard aan toe!

Dat is dan ook de voornaamste taak van de politiek partij. Ze zijn een *fundraising* machine. En geld ophalen, van bedelen is niet echt sprake, is een bedrijfstak met uitlopers in alle maatschappelijke geledingen. Ook Amerikaanse vestigingen van Nederlandse ondernemingen doen daar flink aan mee. Aetna, dochter van Aegon, is een van de grootste geldschietters van de republikeinen aan de west kust. Waar de GOP gaat verliezen, overigens.

Gore heeft zoals gezegd via de democraten goede vrienden bij de vakbonden. Niet bij de vakbond van geweer makers, maar wel bij de meeste anderen. Dat komt dus ook tot uitdrukking in het verkiezingsprogramma, maar nog veel belangrijker in dit land van pragmatische persoonlijkheden als politiek bedrivers, in de speeches die overal in het land worden gegeven.

De overheid spendeert geen geld aan de voorverkiezingen. Er zijn wel fondsen voor de kandidaten, maar niet voor pre-kandidaten. En campagnes zijn duur, ook lokale voorverkiezingen! De zes republikeinen die mekaar de kandidatuur in het kiesdistrict ten noorden van Chicago betwistten, inderdaad de goudkust van Illinois, spendeerden daar ongeveer 10 miljoen dollar aan. Vijftientig miljoen gulden voor een lokale voorverkiezing? De spotjes werden op de lokale TV, dus in heel Chicagoland uitgezonden, en ze waren hartverwarmend in knulligheid en gekunsteldheid. Leuk om te zien, maar gênant voor de familieleden en anderen die deze rijke stinkers een warm hart toe dragen, want als je onbemiddeld bent kun je het wel behoorlijk vergeten in deze wereld.

Maar het zijn toch vooral bedrijven, en rijke privé personen waar het geld vandaan komt. Of uit eigen fondsen, zoals bij Forbes. Je zou denken dat de republikeinen een niet in te halen voorsprong hebben, maar dat valt wel mee. Bush had met nog twee weken te gaan nog 50 miljoen in kas, en Gore krap 30 miljoen, samen hebben ze geloof ik al meer dan 300 miljoen uitgegeven, maar op lokale niveaus gaat het meer gelijk op. De nieuwe technologie industrie is vrijgevege bron voor de democraten, niet gehinderd door de vice-presidentiele kandidatuur van Joseph Lieberman. En ook Hollywood heeft Gore in zijn (haar) hart gesloten. Maar olie en vervuilende industrie staat geheel en al in dienst van W.

Waar stemmen we eigenlijk voor?

Waar kun je eigenlijk op stemmen? Ten eerste moet je natuurlijk ingeschreven staan. Als dat het geval is en je wil dit stemrecht uitoefenen, dan zijn er heel wat manieren om je stem uit te brengen. Ten eerste zijn er stembureaus. Als je die wil gebruiken moet je die bij jou in de buurt gebruiken, want verkiezingen betreffen altijd de hele overheidshiërarchie, inclusief de gemeente beambten e.d. Het invullen van het formulier is dan ook iets ingewikkelder dan in Nederland gebruikelijk is. In sommige staten kun je ook via Internet stemmen, maar alleen voor lokale belangen. En stemmen per post is ook mogelijk. Dat schijnt vrij veel te worden gedaan, zo veel dat het de laatste dagen voor de verkiezingen eigenlijk geen zin meer heeft om campagne te voeren omdat veel stemmen al vergeven zijn. De per post uitgebrachte stemmen moeten namelijk uiterlijk op de dag van de verkiezingen aankomen.

Het meest bekende niveau van verkiezingen is dat van de president. Elke vier jaar kun je kiezen uit een kleine dertig kandidaten. Er hebben er maar twee, en vaak maar een van die twee, een echte kans, maar goed. Dan wordt de helft van de senatoren, dat zijn er twee per staat, opnieuw gekozen. Er wordt ook voor gouverneurs gestemd, maar dat is geloof ik

meestal precies midden tussen president verkiezingen in. dan zijn er natuurlijk de zetels in het huis van afgevaardigden. Ook weer een deel, ik geloof een derde elke twee jaar. Een afgevaardigde vertegenwoordigt een *congressional district*, de grenzen waarvan elke tien jaar opnieuw worden vastgesteld aan de hand van volkstelling gegevens. Die heb je op federaal en staat niveau. Traditioneel heeft de *congressman* dan ook veel oor voor de noden van zijn *constituency*, zijn kiezers. Een van de redenen dat mensen minder vaak kiezen dan vroeger ligt aan het feit dat deze bijna persoonlijke band begin 20e eeuw verloren is gegaan. Vervolgens boden radio en TV de politici voldoende mogelijkheden deze band te manipuleren zodat ze ook niet meer terug hoefden te keren. De debatten tussen Henry Hyde en zijn opponent Tom Christensen, de twee kandidaten bij mij in de buurt, werden gevoerd met Tom in de zaal in Wheaton en Henry over de telefoon vanuit zijn kantoor in Washington. Kan het symbolischer?

Er is overigens net dit jaar een volkstelling geweest, dus de politieke machtsverhoudingen na de komende verkiezingen zijn bepalend voor de lokale machtsverhoudingen de komende tien jaar want die worden voor een groot deel bepaald door de invulling van de kiesdistricten. Dat opportuniteit van de machtshebbers de hoofdrol speelt, en deze grenzen volstrekt geen relatie hebben met demografie of zelfs maar de inrichting van lokale overheden spreekt vanzelf. *Winner takes all* zoals ze hier zeggen.

Een niveau volksvertegenwoordigers worden allerhande beambten gekozen. Het kiezen van gemeenteraadsleden en *county* en *state representatives* is nu niet aan de hand, maar wel die voor *attorney general*, *county assessor*, *comptroller*, *keeper of the records*, en natuurlijk voor *sheriff*, het hoofd van de *county* politie en beheerder van de lokale gevangenis.

Er is nog iets aan de hand met dat stemmen. Dat is dat het niet in elke staat, of zelfs stad, op dezelfde manier plaats vindt. Over het algemeen wordt gebruik gemaakt van stembokjes. Al dan niet elektronisch. Maar bijvoorbeeld in Chicago wordt gebruik gemaakt van afzonderlijke stembokjes voor democraten en republikeinen. En stembureaus zitten vol met duidelijk hoorbare en herkenbare afgevaardigden van de partijen. Onze burens, stemvaste republikeinen, vonden het dan ook niet prettig om te stemmen, maar uit koppigheid, aangewakkerd door de tegenwerking om hun heen, deden ze het toch. Hier in het super republikeinse duPage county, is het voor hun een plezier om te stemmen.

De kandidaten

Uit een nadere beschouwing van de kandidaten, zeker degenen die op lokale niveau verkiesbaar zijn, blijkt dat Amerika weliswaar geen adelstand kent maar troonopvolging schering en inslag is. De Kennedy's zijn al lang niet meer de enige politieke dynastie in dit land. Een verkiesbare plek is welhaast erfelijk geworden. Volgens de Economist wordt 90% van de kandidaten die vanuit een ambt solliciteren herkozen. En op lokaal niveau is er soms rechtstreeks sprake van troonopvolging. De familie Gore in Kentucky en Virginia, de Humpreys in Minnesota, de Kennedy's uiteraard, en ook de Rockefeller's zijn nog steeds actief. Maar de naam Christensen duikt in Illinois en Wyoming steeds weer op. En wie kent niet de Mondales, Walter en zoon Paul? En dan zwijgen we nog over vader en zoon Daley, die met korte onderbreking al vanaf begin jaren vijftig het bewind voeren over Chicago. Een broer voert de campagne voor Gore na een ministerschap onder Clinton, en de ander is Cook County commissioner. Ik geloof niet dat dit de bedoeling van democratie was!

Lokaal is dit nog veel erger. Vanwege het kleiner belang, en dus overeenkomstig kleinere fondsen, speelt eigen geld en naamsbekendheid daar een nog grotere rol. De familie naam Wheaton speelt nog steeds een voorname rol in de politiek, en de familie Ratjé is al evenlang, dus al anderhalve eeuw, een boei in de branding. Toen ze mekaar in de voorverkiezingen dan

ook op een nette manier voor vieze vis begonnen uit te maken was het leedvermaak in de buurt bijna voelbaar.

En wat ik van Gore en Bush vindt? Ik kan er niks aan doen, maar wetende dat de twee kandidaten allebei met een gouden lepeltje in de mond zijn geboren en ik ze allebei m'n autosleutels niet zou toevertrouwen, moet ik toch voor Gore zijn. Liever een stijve hark dan een dommerik. Liever een carrière politicus die de materie tenminste kent dan een verwend jochie die fortuin maakt dankzij de olie kontakten van z'n papa, en daarna maar gouverneur van Texas wilde worden omdat hij daar toch woont en z'n vader goed bekend staat. Nee, dan hebben de Kennedy's meer stijl.

Ander belangrijke reden is dat Bush veel beter zal luisteren naar de wapen- en de energie (lees olie) lobby, twee groeperingen die in Texas met z'n middeleeuwse strafrecht en achterlijke milieu wetgeving grote invloed hebben. Anderzijds is Dick Cheney een van de weinige republikeinen die geen homo hater is, en enig weerwerk tegen de *boy scouts* is wel gewenst. En Lieberman is geen lievertje als het om afwijkende geluiden gaat.

Onafhankelijken

Niet iedereen in politiek Amerika is lid van de Democratische of Republikeinse partij. Sterker nog, het barst van de andere politieke partijen. Maar de meeste hebben niet de financiële middelen om een meer dan lokale vuist te maken. Dat werkt alleen maar als iemand met erg veel geld zich er meer bemoeit (Ross Perot), iemand uit andere bron al erg bekend is (Ralph Nader), of wordt gesteund door een effectieve lobby (Pat Buchanan). Maar de gevestigde partijen (de *encumbents*) laten op dat gebied al vele jaren bijna geen gaten meer vallen.

Een recent geval van een buitenstaander die dit glazen plafond wel wist te doorbreken is Jesse Ventura, de ex-professioneel worstelaar en ex-NAVY Seal die al weer anderhalf jaar gouverneur van Minnesota is, inderdaad een van de meest linkse en eigenwijze staten van de V.S. Ik heb recent zijn autobiografie gelezen, een pocket van ruim 200 pagina's zelfverheerlijking en op de eigen borst geroffel, maar ook met interessante inzichten in de Amerikaanse maatschappij en het politiek leven.

Wat met name spreekt is hoe de gevestigde partijen, die twee die we allemaal kennen, alles in het werk stellen om nieuwe partijen de kop in te steken. ze werken samen alsof ze een partij zijn, en ergens is dat natuurlijk ook zo. Ze verdelen als 150 jaar de macht, en bestrijden iedereen die daar tussen probeert te komen. Als het moet stemmen ze als een blok alles weg waar de onafhankelijke kandidaat voor is, onafhankelijk van waar het over gaat. En de rol van de pers, die zoals ik al vermoedde inderdaad zeer kieskeurig is in welke kwestie wel en welke niet worden onderzocht, is niet erg verheffend. Vrijheid van meningsuiting is een belangrijk grondrecht, maar de media hier misbruiken die vrijheid voor populistische stemmingmakerij voor de gevestigde macht en tegen de stemmen die niet gehoord worden.

Ventura had het geluk een van de TV bekende persoonlijkheid te zijn. Dat was dan ook meteen zijn grootste handicap, want het image van een professioneel worstelaar, Jesse doet nogal moeite om te verdedigen dat het echte wedstrijden zijn maar iedereen die kijkt weet wel beter, is niet zo best. Maar ook hier geldt, liever de duivel duivel die je kent dan de engel van om de hoek.

De onafhankelijken zijn als partij dit jaar uit mekaar gespat. De impact op Jesse is waarschijnlijk niet zo groot, maar als geheel zijn ze voorlopig weer uitgespeeld. Met name Ross Perot heeft er, toen hij als serieuze kandidaat was uitgerangeerd, door zijn gemanipuleer en zijn miljarden voor gezorgd dat de achterkant van de partij niet meer weet wat de voorkant doet, om maar te zwijgen van de linker- en de rechtervleugel. Maar steeds meer kiezers schrijven zich in als onafhankelijke kandidaat. Dus die tendens kan zich op de lange termijn

doorzetten, en het voor lobbyisten hopelijk moeilijker maken. Misschien gaat er dan toch wat veranderen, 100 jaar na Teddy Roosevelt's heldhaftige poging het politieke systeem van binnenuit te veranderen. Die strandde overigens op de samenwerking van de lobbyisten die zich net toen goed organiseerden. Neef Frank prentte zich dat goed in het geheugen en toen het zijn beurt was een deal te maken, om de crisis in de jaren 30 te bezweren, zorgde hij er voor goede vriendjes te blijven met de lobbyisten, de zogenaamde "new dealers".

Het spook, voor de gevestigde macht, van campagne hervormingen dat door John McCain was wakker geschud en voorlopig ge-euthaniseerd is door de kandidaten, kan ook weer uit de kast heropstaan. Want de scepsis onder de bevolking is onverminderd, en opkomst percentages van 50% of minder ondersteunen ook niet het beeld van een stabiele democratie.

Corrupt?

De "Chicago machine" is legendarisch. *The Economist* noemde in een artikel enige tijd geleden, de Amerikaanse verkiezingen inclusief bijbehorende randverschijnselen worden goed bijgehouden door deze week krant, en voor mij is het de verreweg beste kijk op de wereld, van het journaal hier moet je het echt niet hebben, de Democratische partij in Chicago de "greatest political machine in modern history".

Hoe werkt dat? Allereerst is het niveau van gemeenteraadslid, *ward representative*. Dat zijn er geloof ik meer dan 50, en ze kunnen knap rumoerig zijn. Zo fysiek als het er begin 20e eeuw aan toeging is niet meer aan de hand, en de fluitconcerten waarmee raadsleden onderling mekaar het spreken onmogelijk maakten zoals gebruikelijk onder burgemeester Richard Daley, de vader van de huidige burgemeester en van de campagneleider van Gore, komt ook niet meer voor. De heren raadsleden moeten zorgen dat ze herkozen worden, en het is dan ook belangrijk om een of meer zaken voor je buurt te regelen. Dus goede relatie met zakenlieden en met verdelers van overheids gelden zijn belangrijk. En je moet met foto in de krant komen of beter nog op TV dus goede relaties met de lokale pers zijn ook erg belangrijk.

En je moet het vertrouwen van de kiezers winnen. Een voorbeeld.

Standing outside of a potential voter's house, the councilman quizzically surveys the many cracks in the pavement, while the potential voter looks on from his porch.

Councilman: you got quite a fractured pavement there. That's dangerous!

Voter: yeah. Why don't you do something about it?

Councilman: well you know, there's only so much I can do. This stretch is on our list, but not up for repairs till late next year

Voter: great! (skeptical) You know you should really do something about it before somebody gets hurt!

Councilman: well you know, I'd love to help, but you're not the only person with a problem.

Voter: Oh yeah? (even more skeptical). What would you want me to do?

Councilman: you know, I can only really work on the behalf of people I know trust me. A vote expresses such trust!

Voter: You know I'm a dyed in the wool republican!

Councilman: well, like I said, I'd love to help but there's only so much I can do...

Over de vriendjes van de burgemeester die voor een miljoen dollar minder dan de getaxeerde prijs, en anderhalf miljoen minder dan de concurrent, een oud brandweerstation mogen kopen om het zeer profijtelijk om te bouwen tot appartementen zal ik het niet hebben. Die verhalen

kun je teruglezen in de archieven van de Chicago Tribune, die er hobby van maakt de al te opvallende gevallen te openbaren.

Maar niet alleen Chicago is corrupt. De staat Illinois, gedomineerd door republikeinen, kan er ook wat van. Zie onderstaand fragment uit de *Chicago Tribune online* over de manier om trouwe campagne en medewerkers familie te bedanken.

State seeks to dismiss suit alleging ghost-payrolling

**By Ray Gibson
and Ray Long**

Tribune Staff Writers

March 10, 2000

The state of Illinois today asked a Cook County Circuit Court judge to dismiss a lawsuit by a high-ranking state employee who alleges that she was forced out of her job after she refused to pay a worker with close ties to Gov. George Ryan's administration.

(...)

The allegations are contained in a lawsuit filed this year by Dr. Julia Dyer, a deputy director of the Illinois Department of Public Health who was placed on administrative leave last October.

In court filings, Dyer contends that she was illegally removed as deputy director of the agency's Office of Health and Wellness after she refused to approve payments on a \$20,000 no-bid contract to Amy Newton, wife of Robert Newton, the governor's chief of staff.

"Amy Newton did no work. Was never in the office, and she bragged about her connections to the governor and Mrs. Ryan to the staff. . . . The meager work that she submitted was unsatisfactory," Dyer said in court documents filed in connection with the case.

"I was asked to pay a person in taxpayer dollars for non-performance of tasks . . . and I refused," Dyer said. "It was when I refused . . . payment that (officials) decided my professionalism could not be tolerated by the department."

Efforts to reach Amy Newton for comment were unsuccessful. But public health officials and a spokesman for Ryan said Newton did perform the work required by her contract.

According to state records, the public health agency last August awarded Newton the contract to develop a Web site aimed at youth on nutrition, safety and other health-related issues. The work was to be completed by the end of 1999.

(...)

In a court hearing in January, Dyer's attorney, Michael McDermott, characterized Newton's work for the public health agency as that of a "ghost payroller," according to a transcript of the proceeding.

State records show Newton has been paid \$16,000 on the contract even though Dyer refused to authorize the payments. The Web site is still in the works, according to state officials who said they were satisfied with Newton's progress.

Tom Schafer, a public health spokesman, said Amy Newton and Lura Lynn Ryan, the governor's wife, have been friends for 20 years. Amy Newton was recommended for the public health job by her husband, Schafer said.

Werken in *the USA* - Ritme van de regen, lawines vol met werk

In Nederland wordt er ook wel eens overgewerkt, of een tijdlang hard doorgewerkt. Maar hier is het ritme van het werk anders. Normaal is dat er flink wordt aangepakt, zij het dat ruim de tijd wordt genomen voor een praatje en een goede lunch. Je bent bezig, laat eens een *voicemail* achter, hé ze hebben nog niet terug gebeld, nog geen reactie op die e-mail? Is dat stuk nog niet af? Ik ben benieuwd wat dat project nou weer aan het uitspoken is, en hoe was het in Ann Arbor?

En dan opeens barst een kakofonie van e-mail en *voicemails* los, stromen stukken en commentaren binnen, *everybody is on a roll*. De werktijd die langzaam terugliep van 8 tot half 5 en soms zelfs wel 4 uur, loopt weer uit van half 8 of 7 uur tot 6 uur half 7 met werk mee naar huis of voor in de trein. He, eindelijk kunnen we er lekker tegenaan gaan!

Dat hollen of stilstaan, een tussenweg is er niet principe, heeft denk ik te maken met het individualisme hier. Mensen werken erg voor zichzelf, willen niet afhankelijk zijn van anderen en doen het dan maar zelf. Maar als de neuzen dezelfde kant op gezet worden, is iedereen nog steeds even druk, maar wel gezamenlijk bezig, en wordt opeens veel meer vooruitgang geboekt. En met de neuzen dezelfde kant op, worden meestal ook flink strakke tijdlijnen gehanteerd. Daar houdt men hier van! Strakke, als het effe kan te krappe tijdlijnen. Dat motiveert om door te werken!

En de werkomstandigheden zijn er op ingericht. Niet alleen doordat alle kantoren op alle uren van de dag en weken van de week toegankelijk zijn! Een taxi chauffeur uit Chicago die wat moeite had met het vinden van de weg in de suburbs, maar ik ben er ondertussen aan gewend geraakt dat ik ze zelfs op de *Interstate* de weg moet wijzen, vertelde me dat hij deze buurt alleen in het donder kende, want de firma waarvoor hij werkte had met verschillende in de *loop* gevestigde bedrijven een contract om late werkers naar huis te brengen. Dus als je een keer tot elf uur door werkt wordt je in ieder geval met de taxi naar huis gebracht! Hollen en stilstaan is prima, maar we willen wel in het eigen bed kunnen slapen!

Nieuws van het front:

Deze keer geen nieuws van het front. Ik ga jullie echt niet doorverwijzen naar die verkiezingen Internet sites. Er valt niks te leren, niks leuks te zien, en ..... de enigen die er nog wat leuks van maken zijn de anti-verkiezing types. Maar daar heb je in een democratie ook niks aan.

Een ding wil ik wel noemen, maar dat heeft niks met Internet te maken, namelijk de opdringerige wijze waarop reclame wordt gemaakt. Ik ben al gewend aan de bijna wekelijkse creditcard aanbiedingen. Maar van de week werd ons een *member card* van de Republikeinse partij aangeboden onder de titel *Victory 2000*. Mijn lidnummer is 902436816-G666. Volgens mij is *triple six* het getal van de duivel, maar goed. Deze *limited edition* kaart heb ik gekregen "*in recognition of the extraordinary level of commitment to the Republican ideals and values that are the foundation of our Party and our country*". Xsus me! Ik mag niet eens stemmen! En ik ben wel een brave burger, maar ik heb nog niemand aanleiding gegeven dat ie kan denken dat ik de idealen van de Republikeinse partij aanhang! Een mooie donkerblauwe kaart is het, formaat bankpasje, witte letters en een rood randje. De brutaliteit! Meneer Bush, geen ongevraagde reclame in de brievenbus!

Apropos, wie van jullie heeft opgemerkt dat ik bovenaan de symbolen van de partijen heb omgewisseld? Strikvraag!

Addendum – het wildeleven rukt op

Nieuws van het dierenfront. De buurman wordt weer belegerd door de gezamenlijke krachten van de middelgrote zoogdieren uit de directe omgeving. Om te beginnen had zich een *skunk* onder de *deck* verschanst. De *deck* is een terras / balkon constructie achter het huis die, ongeveer twaalf bij vijf meter groot en aansluitend op keuken en *family room*, op z'n hoogst ruim een meter boven grondniveau uitkomt. Om nou te voorkomen dat zich in de winter allerhande behaard en niet behaard gespuis daaronder verschanst is de *deck* afgesloten met een rooster, vaak van houten latjes om niet al te zeer te vloeken met de houten constructie erboven. In dit geval had een mevrouw *skunk*, hoe de buurman het geslacht te weten is gekomen is mij een raadsel, zich verschanst in een behaaglijk donker hoekje. Het begon in de nacht al wat frisser te worden, en wie het eerst komt het eerst enzovoort, dus moest de bekende ammoniak doek weer uit de kast komen. *Skunks* ruiken echt vies, maar deze tegen geur hielp wel. En zo moesten wij op een avond de ramen dichtmaken want van buiten kwam de stand van een gepikeerde *skunk* die een nieuwe winter adres zocht.

Echter, nu het *skunk* gevaar is geweken wordt het huis allerwegen bespiedt door een oude bekende, de *raccoon*. Je zou zweren dat het de mejuffrouw van het eenouder gezin dat al een keer bij de burens intrek heeft genomen is, maar zeker weten doen we dat niet. Al een paar avonden achter mekaar zit ze, daar gaan we dan maar even vanuit, uit een boom smachtend naar binnen te kijken. Wat is het daar lekker warm! En allemaal eten. Zoete drinkwaren. Ach, kon ik er maar bij!

En, *to top it all*, mevrouw Whitaker zag een tijdje terug, ik geloof de week van Wheaton *fall fest*, dus midden September, midden op de dag en doodgemoedereerd een coyote door de straat wandelen. Met een prooi in de bek. Ze kon niet goed zien wat voor prooi, en ze was te paf om *nine-one-one* te bellen. Dus kon de onverlaat rustig verder in de van de televisie bekende draf, niet op of om kijkend, verder zijn gangetje gaan.

Coyotes zijn niet onbekend hier in de buurt. Ik ken verhalen van Nederlanders in Naperville, een kilometer of tien verderop wonend, die coyotes geregeld in hun buurt tegenkomen. En zolang je ze niet te dicht benaderd of opdrijft is er niks aan de hand. En in bepaalde *forest preserves* komen ze ook al tot voortplanting. Dat is dan echt pech voor jonge vogels en kleine zoogdieren. Maar in Wheaton zijn ze zeldzaam. En het is er echt een, ja luister we kennen die Amerikaanse voorkeur voor zaken groter maken dan ze zijn van zeer nabij dus daar stinken we niet zo gauw in, want Tonny zag hem ook korte tijd later, midden op de dag.

Waarschijnlijk een door de groep uitgestoten zielenpoot was het commentaar van de biologie leraar op school. Die zijn niet gevaarlijk. Ja ja, maar ik blijf op mijn hoede voor zo'n grote, magere en ongewassen kruising van een Husky en een Duitse Herder. Zeker nu het in de ochtend donker is als ik naar het station fiets.